

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ
МИНИСТРЛІГІ
«Мирас» университеті

МИНИСТЕРСТВО
ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
Университет «Мирас»

Магистрлік диссертация туралы
ЕРЕЖЕСІ
ПОЛОЖЕНИЕ
О магистерской диссертации

Университет ОӘК отырысында талқыланды
Обсуждено на заседании УМС университета
№ 1 Хаттама «28» 08 2016ж.
Протокол № 1 «28» 08 2016г

Университет ҒК отырысында бекітілді
Утверждено на заседании УС университета
№ 1а Хаттама «31» 08 2016ж.
Протокол № 1а «31» 08 2016г.

Шымкент 2016 ж.

Магистратура бөлімінің меңгерушісі м.а. А.Б-П. Данияровамен ЖАСАЛҒАН ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛГЕН.

«__» _____ 20__ ж, №__ хаттамасымен, «Мирас» университеті Ғылыми кеңесі шешімімен
20__/20__ оқу жылынан бастап ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН.

Аталған Ереже диссертациялық жұмысты/жобаларды жазу тәртібін анықтайды.

Аталған Ереже «Мирас» университетінің жеке меншігі болып табылады және Оқу орнының білім беру қызметінде ішкі қолданыс үшін арналған.

Мазмұны

1 Қолданылу аймағы.....	4
2 Нормативтік сілтемелер.....	4
3 Терминдер және анықтамалар.....	4
4 Мағынасы және қысқартылуы.....	5
5 Жалпы ережелері.....	5
6 Магистрлік диссертацияны орындаудың мақсаты мен негізгі міндеттері.....	5
7 Магистрлік диссертация тақырыбын таңдау.....	6
8 Магистрлік диссертация құрылымына талаптар.....	7
9 Магистрлік диссертацияны безендіру тәртібі.....	9
10 Магистрлік диссертацияны таныстыру тәртібі және жариялы қорғау рәсімі....	14
11 Қосымша.....	19

1. Қолданылу аймағы

- 1.1. Аталған ереже магистрлік диссертацияның мазмұны мен безендендіруіне негізгі талаптарды, қорғауға таныстыру тәртібі және диссертациялық жұмысты қорғау рәсімінің тәртібін анықтайды.
- 1.2. Аталған Ереже білім алушы магистранттар, магистранттардың ғылыми жетекшілері, шығарушы кафедра меңгерушілері, магистратура Бөлімінің қызметкерлері үшін арналған.
- 1.3. Магистрлік диссертация туралы Ереже «Мирас» университетінде қабылданған нормативті құжаттамалар кешеніне кіреді.

2. Нормативтік сілтемелер

Аталған ережені жасау барысында келесі нормативті құжаттар қолданылды:

- 2.1. 2007 жылдың 27 шілдесі, № 319-111 ҚРЗ «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (2016 жылы 09 сәуіріндегі өзгерістермен).
- 2.2. 2012 жылдың 23 тамызында № 1080 ҚР үкіметінің қаулысымен бекітілген, «Қазақстан Республикасы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты. Жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім. Магистратура» (2016 жылы 13 мамырындағы өзгерістермен және толықтыруларымен).
- 2.3. 2008 жылдың 18 наурызында №125 ҚР білім және ғылым Министрі бұйрығымен бекітілген, білім алушылардың оқу үлгерімінің ағымдағы бақылауын, аралық және қорытынды аттестациялауын өткізудің типтік ережелері (2016 жылы 13 мамырындағы өзгерістермен және толықтыруларымен).

3. Терминдер, анықтамалар

Аталған Ережеде Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңына, ҚР МЖМБС сәйкес терминдер мен анықтамалар қолданылады.

Магистратура

1-2 оқу жылы нормативтік мерзімімен сәйкес мамандық бойынша «магистр» академиялық дәрежесін тағайындаумен ғылыми және педагогикалық кадрларды дайындауға бағытталған жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіби оқыту бағдарламасы.

Магистрлік диссертация

нақты бір мамандыққа сәйкес келетін ғылым саласының өзекті проблемаларының біреуін магистранттың өзіндік зерттеу жүргізіп, нәтижелерін жалпыландырудан тұратын ғылыми жұмыс.

4. Мағынасы және қысқартылуы

ҚР МЖМБС	Қазақстан Республикасы мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандарты;
ҚР БжҒМ	Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі;
МАК	Мемлекеттік аттестациялық комиссия;
ҚО	Қорытынды аттестация;
ҒЗЖ	ғылыми-зерттеу жұмысы;
МҒЗЖ	магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы.

5. Жалпы Ереже

- 5.1. Магистрлік диссертация – магистрді дайындаудың қорытынды кезеңі. Ол түлектің көрнекілігін, сәйкес білім саласындағы ғылыми проблемаларды шеше алатын және шығармашылық қалыптастыра алатын ғылыми жұмысшы ретінде көрсетуі тиіс.
- 5.2. Магистрлік диссертация магистранттың жеке өзімен ғылыми жетекшінің басшылығымен дайындалуы керек.
- 5.3. Магистрлік диссертация ғылым мен іс-тәжірибенің заманауи теориялық, әдістемелік және технологиялық жетістіктеріне негізделуі, ғылыми зерттеулердің заманауи әдістерін қолдану арқылы жасалуы, негізгі қорғалатын ережелер бойынша ғылыми-зерттеулік (әдістемелік, іс-тәжірибелік) бөлімшелерден тұруы, сәйкес білім саласындағы алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибеге негізделуі, нақты практикалық ұсыныстардан тұруы керек.
- 5.4. Магистрлік диссертацияның мазмұнына және безендірілуіне, оларды қорғауға және дайындауға талаптар білім саласындағы уәкілетті органдардың нормативтік құқықтық актілерімен анықталады.
- 5.5. Магистрлік диссертация сәйкес ғылыми мамандықтың «магистр» академиялық дәрежесін түлекке тағайындау үшін негіз болып табылады.

6. Магистрлік диссертацияны орындаудың мақсаты мен негізгі міндеттері

Магистрлік диссертацияның негізгі мақсаты – магистранттың ғылыми біліктілігінің деңгейін көрсету, өзіндік ғылыми ізденіс жасай ала білу қабілеті, нақты ғылыми міндеттерді шешуге қабілеттерді тексеру, оларды шешудің көптеген әдістері мен тәсілдерін білу. Магистрлік диссертация ғылыми білімнің жалпы ғылыми және арнайы тәсілдерін бейнелеуі керек.

Осы мақсатқа жету жолында келесі принциптік сипаттағы міндеттерді шешу керек:

- Библиографияны құрастыру, таңдалынған тақырып бойынша әбеди көздерді зерттеу және ғылыми жалпыландыру;
- Зерттелінетін нысан бойынша динамикалық және құрылымдық өзгерістерді сипаттайтын, алғашқы, фактілік және статистикалық материалдарды жинау, өңдеу, талдау және синтез жасау;
- Зерттелінетін нысанды сәтті дамуын болжау және тиімділігін бағалау үшін экономикалық-математикалық есептерді қолданудың мүмкіндіктерін және әдістерін анықтау;

- магистрлік диссертацияның тақырыбын таңдаудың негізгі мотиві болып табылған - қорытындыларды, ұсыныстарды және ұстанымдарды іске асыру проблемаларын рационалды шешуге мүмкіндік беретін, ғылыми аргументация.

7. Магистрлік диссертацияның тақырыбын таңдау

7.1. Диссертация тақырыбы магистрантпен ол оқуға қабылданған соң 2 ай мерзімінде анықталады және бекітіледі. Ол, ереже бойынша, Ғылыми кеңесте қаралған және ректор бұйрығымен бекітілген, шығарушы кафедраның ұсынған тақырыптар тізімінен таңдалынады. Магистрантқа жасаудың мақсатты образды қажетті негізімен және кейіннен кафедра отырысында бекітілетін, өз тақырыбын ұсыну құқығы беріледі. Магистрлік диссертация тақырыбын таңдау кезінде, диссертация тақырыбының ғылыми бағытталуына, өзектілігіне, проблемаларды зерттеу деңгейі және магистранттың өз алдына қойған міндеттерді орындау мүмкіндігі бөлігінде жеке қызығушылықтарын есепке алу керек. Сонымен қатар, тақырыпты таңдаудың дұрыстығы, әдеби көздермен алдын-ала танысуға және сәйкес бейін маманы-практикасымен тікелей қарым-қатынас жасау жағында есепке алу керек.

7.2. Магистрлік диссертация ретінде ғылыми сипатқа ие болатын өнеркәсіптік немесе инновациялық жобалар да қорғауға жіберіле береді.

7.3. Зерттеу тақырыбы өзекті, мамандық бойынша ғылымның заманауи жағдайына сәйкес келетін және шығаратын кафедраның ғылыми-зерттеу жұмыстарының жоспарымен байланысты болуы керек.

7.4. Диссертацияның ғылыми жетекшілері болып ғылым докторы немесе кандидаты, ғылыми дәрежесі бар, PhD/бейін бойынша доктор академиялық дәрежесі бар, аталған білім саласында белсенді қызмет етуші тұлғалар тағайындалады.

7.5. Магистрлік диссертацияны орындау барысында түрлі мамандықтар тоғысында, ғылыми жетекшіден бөлек ғылыми кеңес берушілерді де тағайындауға рұқсат етіледі.

7.6. Ғылыми жетекшісімен магистрлік диссертацияның толығымен қалыптасқан тақырыбын мақұлдай отырып магистрант, кафедра меңгерушісінің атына, оны орындау үшін рұқсат беруін сұрап өтініш жазады. Диссертация тақырыбы және ғылыми жетекші магистрантқа университеттің Ғылыми Кеңесі шешімімен бекітіледі және ректордың бұйрығымен бекітіледі.

7.7. Магистрлік диссертация тақырыбын бекіткен соң магистрант, диссертациямен жұмыс жасаудың бастапқы кезеңі ретінде курстық жұмысты жазуды және қорғауды қоса, магистрлік диссертациямен жұмыс жасаудың индивидуалды жоспарын 3 дана дайындауы және ұсынуы керек. Индивидуалды жоспар кейіннен жұмыс барысы бойынша қайта қарала береді.

7.8. Ғылыми жетекші магистрантқа ғылыми-әдістемелік көмек көрсету керек, дәлірек айтқанда:

- Магистрлік диссертацияның тақырыбын таңдауда, зерттеудің әдістемесін және әдісін таңдауда және магистрлік диссертацияның жұмыс жоспарын жасауда;
- Библиография сұрақтары бойынша, магистрлік диссертацияның әдеби, статистикалық және басқа көздерін және мазмұны бойынша кеңес беруді жүргізу;

- Диссертацияны жазудың келісілген жоспар-кестесінің орындалуы бойынша және ғылыми әдебиетті, статистикалық және есептік мәліметтерді қолданудың дұрыстығына бақылау жасауды іске асыру;
- Магистрлік диссертация мазмұнын бөлік-бөлік ретінде және толығымен зерттеу және бағалау;
- Магистрлік диссертация біткен соң, оның қойылатын талаптарға сәйкестігі және көрермен алдында қорғауға дайындығының деңгейі туралы нақты шешімді шығарады.

7.9. Қажет болған жағдайда, магистрлік диссертацияның бөлек бір бөліктері бойынша басқа оқу орындарының және ғылыми мекемелердің немесе басқа кафедралардың жоғары білікті мамандары және ғылыми жұмысшылары тағайындалуы мүмкін.

7.10. Магистранттың есебін анда-санда ғылыми семинарларда тындап, кафедра магистрлік диссертацияның орындалу барысына бақылау жасап отырады.

8. Магистрлік диссертацияның құрылымына талаптар

8.1. Магистрлік диссертация, дәстүрлі түрде, мына секілді типті зерттеулерде қабылданған, міндетті құрылымдық элементерден тұруы керек:

- Бастапқы бет;
- Қазақ тілінде бір парақ көлемінде резюме – орыс тілінде қорғалатын жұмыстар үшін / орыс тілінде резюме – қазақ тілінде қорғалатын жұмыстар үшін;
- Парағы көрсетілген мазмұны;
- Нормативтік сілтемелер;
- Анықтамалар (қосымша);
- Мағыналары және қысқартылуы (қосымша);
- Кіріспе;
- Бөлімдерден, бөлімшелерден тұратын негізгі бөлігі;
- Қорытынды;
- Қолданылған әдебиеттер тізімі;
- Қосымшалар (қосымша);

8.2. Бастапқы бет магистрлік диссертацияның алғашқы беті болып табылады және құжатты өңдеу және іздеу үшін қажет ақпарат көзі болып табылады. Бастапқы бет Б қосымшасымен сәйкес безендіріледі.

8.3. Резюмеде магистрлік диссертация көлемі және таныстырылатын материалдар саны, негізгі идеялары және зерттеулердің қорытындылары, жаңашылдық деңгейі және алынған мәндердің практикалық маңыздылығы көрсетілген.

8.4. «Нормативтік сілтемелер» құрылымдық элементі диссертация мәтінінде сілтемелер берілген нормативтік құжаттар тізімінен тұрады. Сілтемелер тізімі мына сөздерден басталады: «Аталған магистрлік диссертацияда келесі нормативтік құжаттарға сілтемелер қолданылды». Тізімге стандарттардың мағынасынан және мағыналарының тіркелген нөмерінің өсу тәртібінде олардың атауларынан тұрады.

8.5. «Анықтама» құрылымдық элементі магистрлік диссертациядағы терминдерді нақтылау және орнату үшін қажет анықтамалардан тұрады. Анықтамалар тізімі келесі сөздерден басталады: «Аталған магистрлік диссертацияда сәйкес анықтамаларымен келесі терминдер қолданылады».

8.6. «Мағынасы және қысқартылуы» құрылымдық элементі магистрлік диссертацияда қолданылатын мағыналар мен қысқартулар тізімінен тұрады. Мағыналары мен қысқартылуының жазбасы олардың диссертация мәтінінде қажет қысқарту мен түсіндірмелерді беру тәртібінде жүреді. Анықтамалар, мағыналар және қысқартуларды «Анықтамалар, мағыналар және қысқартулар» бір құрылымдық элементінде келтіруге рұқсат етіледі.

8.7. Магистрлік диссертация мазмұны кіріспеден, тәртіптік нөмерлерден және барлық бөлімдер, бөлімшелер, пунктiлер атауларынан (егер олардың атаулары бар болса), қорытындыдан, қолданылған әдебиеттер тізімінен және диссертацияның осы элементтері басталатын парақтың нөмері көрсетілген қосымшалардан тұрады. Магистрлік диссертацияның мазмұны В қосымшасымен сәйкес безендіріледі.

8.8. Кіріспеде тақырыптың өзектілігі және жаңашылдығы, зерттеулердің мақсаты мен міндеттері, ғылыми және іс-тәжірибелік маңыздылығы, аталған жұмыстың басқа да ғылыми-зерттеу бағдарламаларымен байланысы, олардың жалпы ғылыми-зерттеу жұмысын орындаудағы алатын рөлі көрсетілуі керек.

8.9. Диссертацияның негізгі бөлігінде орындалатын жұмыстың мәнін, әдістемесін және негізгі нәтижелерін бейнелейтін мәліметтер беріледі. Негізгі бөлік тұруы керек:

- Зерттеудің бағытын және оның негізін, міндеттерді шешу әдістері және олардың салыстырмалы бағасын, жұмысты өткізудің таңдалынған жалпы әдістемесін сипаттау;
- Теориялық және/немесе эксперименттік зерттеулер процесі, теориялық зерттеулердің сипатын және мазмұнын анықтаумен қоса, зерттеулер әдістері, есептеу әдістері, эксперименттік жұмыстарды өткізу қажеттігін негіздеу, жасалынған нысандардың жұмыс принципі, олардың сипаттамалары;
- Жұмыстың кейінгі бағыты бойынша зерттеулер мен ұсыныстар нәтижелерін жалпылау және бағалау, алынған нәтижелердің дұрыстығын бағалау және оларды отандық және шетелдік жұмыстардың ұқсас нәтижелерімен салыстыру;
- Әрбір тарау, бөлім бойынша қысқаша қорытындылар.

8.10. Қорытынды тұруы керек:

- Диссертациялық зерттеулер нәтижелері бойынша қысқаша қорытындылардан;
- Қойылған міндеттердің шешімдерінің толықтығын бағалаудан;
- Нәтижелерді нақты қолдану бойынша ұсыныстар мен бастапқы мәліметтерді жасаудан;
- Білім саласындағы үздік жетістіктермен салыстырмалы орындалған жұмыстың техникалық-экономикалық деңгейін бағалау.

- 8.11. Қолданылған әдебиеттер тізімі магистрлік диссертацияны жазу барысында қолданылған әдебиеттер туралы мәліметтерден тұруы керек. Тізім Г қосымшасымен сәйкес рәсімделеді.
- 8.12. Қосымшаға қандай да бір себептермен негізгі бөлімге қосылмай қалған, диссертациялық жұмысты орындаумен байланысты, материалдарды қосу ұсынылады.

9. Магистрлік диссертацияны безендіру ережелері

9.1. Жалпы талаптар

- 9.1.1. Магистрлік диссертация стандартты А4 (210x297) форматында баспалануы керек және қатты мұқабада мұқабалануы керек.
- 9.1.2. Мәтіннің мазмұны компьютерлік тәсілмен парақтың бір шетінде келесі шаблон бойынша теріледі: қаріп – «Times New Roman», қаріп мөлшері 14, интервалы – бірқалыпты, қадағалуы – қарапайым, тегістелуі – ені бойынша, шегініс – 1,25 см. өріс мөлшерлері – сол жақ – 30 мм, оң жағы – 10 мм, жоғарғы жағы – 15 мм, төменгі жағы – 20 мм.
- 9.1.3. Магистрлік диссертацияның көлемі техникалық және жаратылыстану ғылымдары мамандықтары үшін 60-80 бет, және гуманитарлық ғылым мамандықтары үшін 80-100 бет болуы керек.
- 9.1.4. Белгілі бір терминдер, формулаларға түрлі гарнитура қаріптерін қолданып назарды аударудың компьютерлік мүмкіндіктерін қолдану рұқсат етіледі.
- 9.1.5. Диссертациядағы адам тегі, ұйымдардың, өнеркәсіптердің, бұйымдардың атаулары және басқа да атаулар түпнұсқа тілінде келтіріледі.
- 9.1.6. Ұйымдардың, өнеркәсіптердің атауларын аудармалағанда, қосумен диссертация тіліне келтіруге рұқсат беріледі (түпнұсқа атауын бірінші атаған кезде).

9.2. Магистрлік диссертацияны құрастыру

- 9.2.1. «Мазмұны», «Кіріспе», «Қорытынды», «Қолданылған әдебиеттер тізімі», «Қосымшалар» сияқты магистрлік жұмыстың құрылымдық элементтерінің атаулары диссертацияның құрылымдық элементтерінің тақырыпшасы болып табылады. Олар жаңа беттен басталады, оларды беттің ортасында бас әріптермен соңына нүкте қоймай басу керек.

Мысалы:

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ

9.2.2. Магистрлік диссертацияның бөлімдері жұмыстың барлық шеңберінде, нүктесіз араб сандарымен негізделген, тәртіптік нөмерге ие болуы керек. Бөлімшелер әрбір бөлім шеңберінде нөмерлеуге ие болуы керек. Бөлімшелер нөмері нүктемен бөлінген бөлімдер және бөлімшелер нөмерлерінен тұрады. Бөлімше нөмерінің соңында нүкте қойылмайды. Бөлім, бөлімше сөздері тақырыпшада жазылмайды. Бөлімдер және бөлімшелер абзацтық шегіністен (1,25 см) жазылады. Әрбір бөлім жаңа беттен басталады.

Мысалы:

1. Диссертацияның құрылымдық элементтеріне талаптар

1.1. Бастапқы бет

1.2. Диссертация мазмұны

1.3.....

9.2.3. Магистрлік диссертацияны теру кезінде құрылымдық элементтер, бөлімдер, бөлімшелер тақырыпшаларын «майлы» қаріппен белгілеу керек. Егер тақырыпша екі сөйлемнен тұратын болса, оларды нүктемен бөледі. Тақырыпшада сөздерді тасымалдауға тыйым салынады.

9.2.4. Құрылымдық элементтер, бөлімдер, бөлімшелер, тармақтардың тақырыпшалары және келесі мәтіннің арасында бір «бос қатар» қалдырылады.

9.2.5. Магистрлік диссертация беттерін, диссертацияның барлық мәтіні бойынша кезектілік нөмерлеуді сақтап, арабтық сандармен нөмерлеу керек (қаріп мөлшері 12). Беттің нөмері парақтың төменгі бөлігінде нүктесіз қойылады.

9.2.6. Бастапқы бет парақтардың жалпы нөмерленуіне кіреді. Бастапқы бетте беттің нөмері қойылмайды.

9.3. Суреттер

9.3.1. Бөлек парақтарда орналасқан суреттер мен кестелер диссертацияның беттерін жалпы нөмерленуіне қосылады.

9.3.2. А3 форматындағы суреттер мен кестелер бір бет секілді есептелінеді.

9.3.3. Суреттерді (сызбалар, кестелер, схемалар, диаграммалар, фото бейнелер және т.б.) олар бірінші аталып өтілетін тікелей мәтіннен кейін орналастыру керек, немесе сілтемесін көрсетіп келесі бетте орналастыруға болады. А4 форматынан мөлшері кішкентай болатын фото бейнелер (егер олар бар болса) стандартты ақ парақ қағазына жабыстырылуы керек.

9.3.4. Суреттер барлық диссертациялық жұмыс бойынша атауға және нөмерге ие болуы керек. Суреттің нөмері мен атауы сызықша арқылы жазылады. «Сурет» сөзі қатардың ортасында нөмерімен және атауымен бірге бір интервал арқылы жазылады (қаріп мөлшері 12).

Мысалы:

Сурет 1 – өнеркәсіп құрылымы

Сурет 2 – өсу динамикасы

9.3.5. Әрбір «Қосымшаның» суреті қосымшаның мағынасымен санның алдында қосылуымен бөлек нөмерленуді білдіреді.

Мысалы:

Сурет А.1 – түлектердің өсу динамикасы ...

9.4. Кестелер

9.4.1. Кестенің атауы қысқа болу керек және оның мазмұнын бейнелеуі керек. Оны сол жақтағы, абзацты шегіністен, оның нөмерімен сызықша арқылы бір қатарға кестемен орналастыру керек. Кестенің атауы мен оның басталуы арасындағы қашықтық – қатар аралық біркелкі интервал (бос қатар).

Кестені безендіру мысалы:

Кесте 1 – ӨЖ-дегі физикалық үлкенділік және олардың бірліктері

Үлкен атауы	Бірлік			Анықтамасы
	Атауы	Мағынасы		
		халықаралық	орысша	

1 кестені жалғасы

ұзындығы	метр	m	м	Метр, 1/299 792 458 секунд бөлігінде тегіс электромагниттік толқын вакуумында өтетін қашықтыққа тең
салмағы	килограмм	kg	кг	Килограмм халықаралық килограмм прототипінің салмағына тең

9.4.2. Кестенің бір бөлігін келесі бетке тасымалдау барысында атауын тек бірінші бөліктің жоғары тұсына ғана қояды, ал тасымалданған бөліктің жоғары тұсына «_Кестесінің жалғасы» деп жазылады.

9.4.3. Кестені, ол бірінші айтылатын тікелей мәтіннен кейін орналастыру керек, немесе оған сілтеме көрсетіп келесі бетте орналастыруға болады. Барлық кестелерге барлық жұмыс бойынша нөмер беріледі.

9.4.4. Әрбір «Қосымшаның» кестесін қосымшаның әріптік мағынасын санның алдына қою арқылы бөлек нөмерлейді.

Мысалы:

Кесте А.3 – Қазақстан Республикасы тұрғындарына көрсетілген ақылы қызметтер құрылымы

9.4.5. Кестенің қатарлары мен сызбалардың тақырыпшасын бас әріппен жазу керек, ал сызбаның тақырыпшаларын, егер олар тақырыпшамен бірге бір сөйлем құрайтын болса, – қатардағы әріппен, немесе егер олар өзіндік мағынаға ие болса бас әріптермен жазу керек. Кестенің тақырыптары мен тақырыпшалары соңында нүкте қойылмайды.

9.4.6. Мәтіндегіге қарағанда кестеде кішкентай қаріп мөлшерін қолдану рұқсат етіледі, дәлірек айтқанда: қаріп мөлшері № 12 дербес компьютерде теру барысында. Кестенің төменгі кесіндісі мен келесі мәтіннің арасындағы арақашықтық – бір қалыпты қатар аралық интервал (бос қатар).

9.5. Формулалар мен теңдеулер

9.5.1. Мәтіндегі формулалар мен теңдеулерді бөлек қатарға бөліп қою керек. Әрбір формула немесе теңдеудің жоғары және төменгі жағында кем дегенде бір бос қатар қалдырылуы керек. Егер теңдеу бір қатарға симай жатса, онда ол (=) тең немесе қосу «+», алу «-», көбейту «*», бөлу «/» белгісінен кейін тасымалдануы керек. Оның үстіне келесі қатарда белгілер қайталанып отырады. Формулалар формулалар редакторында терілуі керек.

9.5.2. Диссертациялық жұмыстағы формулаларды қатардағы оң жақ шеткі тұстағы дөңгелек жақшамен араб сандарымен бүкіл жұмыс барысында нөмерлеп отыруы керек. Формулалардың нөмерленуі диссертация бөлімі шеңберінде рұқсат етіледі. Бұл жағдайда формулалар бөлім нөмерінен тұрады және нүктемен бөлінген формуланың тәртіптік нөмерінен тұрады.

Мысалы:

$$\int_a^b f(x)dx = F(b) - F(a) \quad (1.1)$$

9.5.3. Символдар мен сандық коэффициенттер мағынасын түсіндіруді олардың формулада берілген кезегі бойынша тікелей формуланың астында келтіру керек. Әрбір символдың

және сандық коэффициенттің белгісін жаңа қатардан бастап теру керек. Түсіндірудің бірінші қатарын қоснүктелі «мұндағы» сөзімен бастайды.

Мысалы:

$$F = m * g * h \quad (1.2)$$

Мұндағы: F – Жердің тартылу күші;

m – дене салмағы;

g – еркін құлау жылдамдығы 9,8 м/с²;

h – дененің Жер бетінен көтерілу биіктігі.

9.6. Қолданылған әдебиеттер тізімі

9.6.1. Диссертацияны жазу барысында әдебиет көздеріне сілтемелерді көрсету міндетті болып табылады.

9.6.2. Әдебиет көздері туралы мәліметтерді диссертация мәтінде сілтемелердің пайда болу тәртібі бойынша орналастыру керек және араб сандарымен нөмерлеу керек (қосымша Г).

9.6.3. Қолданылған әдебиеттерге сілтемелер тік жақшалармен беріледі [5]. Бір әдебиет көзіне бірнеше рет сілтеме жасау кезінде тік жақша ішінде әдебиет көздерінің тәртіптік нөмерінен бөлек сәйкес беті де көрсетіледі [5, б.7]. БАҚ ақпараттарын қолдану кезінде тік жақша ішінде тек қана әдебиет көзі нөмері ғана көрсетіледі.

9.6.4. Стандартты және техникалық жағдайларға сілтеме кезінде тек олардың мағынасы ғана көрсетіледі, дегенмен, қолданылған әдебиеттер тізімінде стандартты толық сипаттау шартымен олардың бекітілу жылы көрсетілмейді.

9.7. Қосымша

9.7.1. Қосымша магистрлік диссертацияның жалғасы ретінде оның келесі парақтарында рәсімделеді.

9.7.2. Диссертация мәтінде барлық қосымшаларға сілтемелер берілуі керек. Қосымша диссертация мәтінде оларға сілтемелер тәртібінде орналасады.

9.7.3. Әрбір қосымша парақтың оң жақ жоғары шетінде «Қосымша» сөзін көрсетумен жаңа беттен бастау керек.

9.7.4. Қосымша мәтінге қатысты бас әріппен бөлек қатардан симметрлі түрде жазылатын, тақырыпқа ие болу керек.

9.7.5. Қосымшаны орыс әліпбиінен А әріпінен бастап, З, Й, О, Ч, Ы, Ы, Ъ әріптерін қоспағанда, бас әріптерімен жазады. «Қосымша» сөзінен кейін оның кезектілігін көрсететін әріп жүреді.

9.7.6. Қосымша құжаттың басқа бөлігімен жалғасты бет нөмерімен жалпы байланысты болу керек.

10. Магистрлік диссертацияны таныстыру тәртібі және қорғау рәсімі

10.1. Кешенді емтиханды тапсырған магистрант диссертациялық жұмысты қорғауға жіберіледі. Қорғауға рұқсат университет ректорының бұйрығымен рәсімделеді.

10.2. Сонымен қатар, ҚА рұқсат алу үшін магистрантқа бітіруші кафедрада магистрлік диссертацияны қорғау алды процедурасын өтуге міндетті. Кафедра «қорғауға жіберілді» немесе «қорғауға жіберілмейді» деген қорытынды беруі керек.

10.3. Диссертациялық жұмыстарды авторлардың сілтемесін көрсетпей көшіріп алу затына тексеру және басқа әдебиет көздерінен көшірме жасауға тексеру жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес іске асады.

10.4. Плагиатқа тексерістен кейін диссертациялық жұмыс қойылатын талаптарға сәйкестікке тексерудің келесі кезеңдерінен өтуі керек.

10.5. Ғылыми жетекшінің пікірлемесіне талаптар:

- Диссертацияның мамандыққа және ғылым саласына сәйкестігі;
- Жұмыстың өзектілігіне сипаттама;
- Теориялық деңгейі мен практикалық маңыздылығына сипаттама;
- Қойылған сұрақтарға шешімдердің толықтығы, тереңдігі және түпнұсқалылығына сипаттама;
- «қорғауға жіберіледі» немесе «қорғауға жіберілмейді» қорытындысымен бірге жұмыстың қорғауға дайындығын бағалау.

10.6. Магистрлік диссертация бойынша басқа ұйымдардан ресми пікір беруші тағайындалады. Ресми пікір жазушының ғылым докторы немесе кандидаты ғылыми дәрежесі, немесе PhD академиялық дәрежесі немесе қорғалатын магистрлік диссертацияның бейімі бойынша ғылым магистрі болу керек.

10.7. Жетекшінің пікірімен магистрлік диссертация қорғауға бір ай қалған уақытқа дейін ресми пікір берушіге бағытталады. Пікір жазушының пікірі диссертацияны алған соң 3-4 күннен кем емес уақытта құрастырылуы керек.

10.8. Пікір жазушының пікіріне талаптар:

- Жұмыстың өзектілігін сипаттау;
- Автордың өзіндік тәсіліне сипаттама;
- Магистрлік диссертация авторының көзқарас нүктесін талдау;
- Магистранттың ғылыми зерттеудің әдістерін қолдану қабілетін талдау;
- Магистранттың қорытындылары мен ұсыныстарының негізделгендігін талдау;
- Магистранттың алған нәтижелерінің дұрыстығын талдау;
- Жұмыстың жаңашылдығы мен практикалық маңыздылығын талдау;
- Диссертацияның кемшіліктерін талдау;
- Пікірдің ұсынылған көлемі машиналық жазу мәтінімен екіден бес бетке дейін.

10.9. Магистрлік диссертацияның талдауы негізінде пікір жазушы «үздік», «жақсы», «қанағаттанарлық», «қанағаттанарлық емес» деген бағалауын көрсетіп, «Магистр» академиялық дәрежесін авторға тағайындаудың мүмкіндіктері мен мүмкін еместігі туралы қорытынды шығаруы керек. Пікір пікір жазушының қолы қойылған және ол жұмыс жасайтын ұйым орнының мөрімен басылуы керек.

10.10. Қорғауға жіберілуі кейінгі қалуы немесе тіптен қорғауға жіберілуге бас тартудың себептері келесідей болуы мүмкін:

- Магистратура курсы бағдарламасы бойынша қарыздары немесе теріс бағаларының бар болуы;
 - Ақылы негізде оқитын магистранттың келісім шарттың шарттарын орындамауы;
 - Магистрлік диссертацияны безндіру және мазмұны бойынша талаптардың бұзылуы;
 - Диссертацияны орындап тапсырудың мерзімі мен формаларын сақтамау, сонымен қатар ғылыми жетекшінің пікірі немесе ресми пікір жазушының рецензиясының болмауы;
 - Зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми жарияланымдардың және/немесе зерттелетін нысанның практикалық қызметке жұмыстың негізгі нәтижелерін енгізу актының болмауы;
- 10.11. Магистранттардың диссертациялық жұмысты қорғауы МАК отырысында іске асады.
- 10.12. Магистрлік диссертацияны қорғау іске асады егер келесілер бар болса:
- Ғылыми жетекшінің оң пікірі;
 - Ғылыми баспаларда магистрлік диссертацияның негізгі нәтижелері бойынша кем дегенде бір жарияланым болуы және/немесе кем дегенде бір ғылыми конференцияға қатысу;
 - Шығарушы кафедраның қорғауға жіберу ұсынысы туралы шешімі (диссертациялық жұмыста қорғауға жіберілу туралы белгі);
 - Біліктілігі қорғалатын жұмыстың бейіміне сәйкес келетін ішкі пікір жазушының, диссертацияның жан-жақты сипаттамасы берілетін және бағасын («үздік», «жақсы», «қанағаттанарлық», «қанағаттанарлық емес») және сәйкес мамандық бойынша «магистр» академиялық дәрежесін тағайындау мүмкіндігін көрсету арқылы аргументтелген қорытындысы бар, бір рецензиясы.

Ғылыми жетекші және/немесе шығарушы кафедра «қорғауға жіберілмейді» немесе «қорғауға жіберілуге ұсынылмайды» деген теріс қорытынды берілетін жағдай болса, онда магистрант магистрлік диссертацияны қорғауға жіберілмейді.

- 10.13. Диссертациялық кеңестің бір отырысында 6-8 жұмыстан кем емесі тыңдалуы және қабылдануы мүмкін. Қорғалушы тараптардың тізімі тұруы керек:
- Магистранттың аты жөнінен;
 - Магистрлік диссертация тақырыбынан;
 - Ғылыми жетекшісінің аты-жөнінен және дәрежесінен;
 - Пікір жазушының аты-жөнінен және дәрежесінен.
- 10.14. Төрағалық етуші автордың атын, тегін және әкесінің атын, жұмыстың атауын көрсетіп диссертацияның қорғалуы туралы жариялайды, қажет құжаттардың бар екендігін хабарлайды, магистранттың «оқу» биографиясын сипаттайды.
- 10.15. бір диссертацияны қорғау ұзақтығы 50 минуттан артық болмауы керек. Келесі сәттерден тұруы мүмкін:
- Магистранттың сұрақтарға жауаптары мен баяндамасынан;
 - Ғылыми жетекшінің баяндамасы;
 - Ресми пікір жазушының баяндамасы;
 - МАК мүшелерінің сұрақтары мен ескертулеріне магистранттың жауаптары;
 - Диссертация бойынша ғылыми пікірталастар;

- Магистранттың қорытынды сөзі.
- 10.16. қорғауда магистранттың МАК алдындағы баяндама жасау ұзақтығы 15 минуттан артық болмауы керек. Бұл баяндама мазмұны бойынша таңдалынған проблема бойынша жүргізілген зерттеулердің нақты нәтижелерін бейнелеуі керек:
- Өзектелігі;
 - Мақсаты мен міндеттері;
 - Зерттеу нысаны мен заты;
 - Зерттеу әдістері;
 - Негізгі нәтижелері, қорғалатын ережелер;
 - Зерттеу нәтижелерінің жаңашылдығы және практикалық маңыздылығы.

Қорғаушы магистрлік диссертацияның негізгі қорғалатын ережелерін ашып көрсетуге көмегін тигізетін суреттік материалдарды (кестелер, сызбалар, диаграммалар, графиктер және басқа да түрдегі) дайындап қоюы қажет.

10.17. Міндетті талаптардан бөлек, қорғалушы қорғауға аталған бейім бойынша немесе ұқсас мамандықтар мамандарынан қосымша пікірлер ұсынуға құқылы болып табылады. Барлық пікірлер сәйкес ұйыммен қол қойылуы және мөрленуі керек.

10.18. МАК отырысында ғылыми жетекшінің және ресми пікір жазушының қатысуы және баяндама жасауы міндетті болып табылады. Осы екеуінің қай-қайсысының маңызды себептерге байланысты қатыса алмауы жағдайында, қорғалудың мүмкіндігі туралы шешімді МАК жасайды.

10.19. МАК мүшелерінің жабық отырысында, ашық дауыс беру арқылы қорғаудың қорытындысы өткізіледі және оның бағасы туралы шешім қабылданады. Бұл шешім қарапайым түрде отырысқа қатысушылардың басым көпшілігінің дауысымен шешіледі. Дауыстардың тең болып қалуы жағдайында шешімді төраға жасайды.

10.20. Диссертацияны бағалау барысында келесі критерилер есепке алынады:

- Орындалған жұмыстың көлемі;
- Зерттеулердің өзіндік болуы;
- Жұмыста жаңа технологиялардың қолданылуы;
- Әдеби шолудың толықтығы және қолданылған әдеби көздердің заманауилығы;
- Алынған нәтижелердің ғылыми зерттеулерде, практикалық жұмыста немесе оқу процесінде қолданылу мүмкіндігі;
- Материалдың мазмұнының сауаттылығы және нақтылығы;
- Безендіру сапасы және оның қойылатын талаптарға сәйкестігі;
- Диссертацияны қорғауда баянаманың сапасы (нақтылық, сауаттылық, кәсіби терминдерді қолдану қабілеті, материалдарды көрсету сапасы және т.б.);
- Баяндама барысында қойылған сұрақтарға және қарсыластың ескертпелеріне дұрыс және толық жауап бере білу;
- Жұмыс бойынша жарияланымдар саны, магистранттың ғылыми конференцияларға қатысуы.

10.21. МАК төрағасы бағаны жариялайды, магистр академиялық дәрежесінің және біліктілігінің тағайындалуы туралы хабарлайды.

- 10.22. Қойылған бағаны МАК әрбір мүшесі магистранттың сынақ кітапшасына және хаттамаға қол қою арқылы растайды.
- 10.23. Магистрлік диссертацияны қорғау нәтижелері әрбір магистрантқа индивидуалды түрде Д қосымшасына сәйкес формада хаттамамен рәсімдейді.
- 10.24. Егер МАК магистрлік диссертация қорғауы бойынша теріс шешім шығаратын болса, онда қайта қорғау кем дегенде бір жылдан кейін өтеді, дегенмен, магистрлік диссертация өңделген түрде ұсынылуы тиіс.
- 10.25. Магистрант белгілі бір себептеріне байланысты магистрлік диссертацияны қорғауға келмеген жағдайда, қорғауды кейінгі қалдыру (бір жылдан артық емес) туралы шешімді МАК қабылдайды.
- 10.26. Қорытынды аттестациядан өткен, магистратураның сәйкес кәсіби бағдарламасын меңгергендігін растаған және магистрлік диссертациясын көрермен алдында қорғаған магистрантқа МАК шешімімен сәйкес мамандығы бойынша «магистр» академиялық дәрежесі тағайындалады және магистрлік диссертацияны қорғау күнінен бастап отыз күндік мерзімде, қосымшасымен бірге, мемлекеттік үлгідегі тегін диплом беріледі.
- 10.27. МАК шешімі Е қосымшасына сәйкес форма бойынша хаттамамен рәсімделеді.
- 10.28. Дипломға қосымша магистранттың, мемлекеттік жалпыға міндетті білім стандарты және оқу жұмыс жоспарларымен қарастырылған барлық пәндердің көлемі бойынша, оның алған бағаларымен бірге, сәйкес индивидуалады оқу жоспарын магистранттың орындауы туралы анықтама негізінде толтырылады.
- Дипломға қосымшада әрбір оқу пәні бойынша, оның кредиттегі және академиялық сағаттағы көлемін көрсетумен бірге, білім бағасын балды-рейтингтік жүйе бойынша соңғы бағаларының барлығы жазылады.
- 10.29. Қосымшасымен бірге мемлекеттік үлгідегі дипломды беру бітіру туралы білім беру ұйымы басшылығының бұйрығы негізінде іске асады.
- Бітіру туралы бұйрық МАК төрағасы ұсынысы негізінде университет ректорымен магистранттың қорытынды аттестациясы біткен күннен бастап он жұмыс күнінен кем емес мерзімде бекітіледі.
- 10.30. Университет ректорымен бір уақытта магистратура бөлімімен бірге келісім бойынша, факультет декандары ұсыныстарының негізінде, қорытынды аттестацияны тапсыра алмаған магистранттарды оқудан шығару туралы бұйрық бекітіледі.

Қосымша А
«Мирас» университеті

Кафедрасының меңгерушісі

Ғылыми дәрежесі және атағы _____

(Аты-жөні)

_____ (шифры, атауы)

Мамандығының _____ оқу жылы магистранты

_____ (Аты-жөні)

Өтініш

Сізден магистрлік диссертация тақырыбын келесідегідей тұжырымдамада бекітуіңізді
сұранамын

«_____»

Мерзімі

Қолы

Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым Министрлігі

«Мирас» университеті

«магистр» академиялық дәрежесін ізденуге
ДИССЕРТАЦИЯ

Диссертация тақырыбы
Мамандық: Шифры және атауы
(ғылыми-педагогикалық немесе бейіндік бағыты)

Қолжазба құқығында

Магистрант _____ Тегі және Аты-жөні

Ғылыми жетекші

Ғылыми дәрежесі және атағы _____ Тегі және Аты-жөні

«ҚОРҒАУҒА ЖІБЕРІЛДІ»

Кафедра меңгерушісі (кафедра атауы)

Ғылыми дәрежесі және атағы _____ Тегі және Аты-жөні

Кафедра отырысының хаттамасы № ____ « ____ » _____ 201 ____ ж

Шымкент-201_

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ.....	4
1	
1.1.....	9
1.2.....	19
1.3.....	31
2	
2.1.....	41
2.2.....	53
2.3.....	64
3	
3.1.....	74
3.2.....	86
3.3.....	94
ҚОРЫТЫНДЫ.....	103
ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ.....	109
ҚОСЫМША.....	133

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Қазақстан Республикасы Конституциясы. – Алматы: НОРМА-К, 2001. - 40 б.
2. Қазақстан Республикасы. Заңдары. Жеке кәсіпкерлік туралы // Қазақстан Республикасы Парламентінің Жарлықтары. - 2006. - №3. – 199-235 б.
3. Қазақстан Республикасы. Үкімет. Экспорттық бақылауға жататын тауарларды тасымалдау Ережелерін бекіту туралы: Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы //Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерін жинау. - 2006. - №26. - 110 б.
4. Сембеков А.К. Қазақстан Республикасындағы сақтандыру нарығының тұрақты дамуы: теориялары, әдістемелері және басыңқы тұстары: экономика ғылымдарының докторы ғылыми дәрежесіне ізденіске диссертацияның авторефераты. – Қарағанды, 2006. - 46 б.
5. Айнабек К.С. Нарықтық экономиканың теориясы. – Алматы: Жеті жарғы, 2004. – 376 б.
6. Щегорцов В.А. Ақша, кредит, банктер: оқу орындары үшін оқулық. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 383 б.
7. Есипов В.Е. Салымды экономикалық бағалау. – СПб.: Вектор, 2006. – 288 б.
8. Лавров А.М. Бюджет аралық жаңа қарым-қатынас жүйесіне ауысу // Қаржы. – 2008. - №9. – 3-9 б.

Мемлекеттік аттестациялық комиссия отырысының

№ _____ ХАТТАМАСЫ

« _____ » _____ 20 _____ ж. _____ сағат _____ минуттан _____ сағат _____ минутқа дейін.

Магистранттың магистрлік диссертациясын қарастыру бойынша _____

_____ (тегі, аты, әкесінің аты, мамандығы)

Тақырыбы: _____

Қатысты:

Төраға

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

Мүшелері: _____

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

Магистрлік диссертация ғылыми жетекшілік негізінде орындалды _____

_____ (тегі, аты, әкесінің аты, ғылыми немесе академиялық дәрежесі)

Кеңес беруші _____

_____ (тегі, аты, әкесінің аты, ғылыми немесе академиялық дәрежесі)

_____ (жұмыс орны, лауазымы)

Оппонент _____

_____ (тегі, аты, әкесінің аты, ғылыми немесе академиялық дәрежесі)

_____ (жұмыс орны, лауазымы)

Мемлекеттік аттестациялық комиссияға келесі материалдар ұсынылды:

- 1) _____ беттен тұратын магистрлік диссертация;
- 2) _____ беттен тұратын дипломдық жұмысқа (жобаға) сызбалар, кестелер;
- 3) Магистрлік диссертацияға қорытындысымен бірге ғылыми жетекшінің пікірі

_____ («қорғауға жіберілді деп көрсету»)

- 4) Мамандық кеңестің туралы қорытындысы _____

_____ (диссертацияны қорғауға ұсынылады немесе ұсынылмайды деп көрсету)

- 5) Магистрлік диссертацияға бағасымен пікір _____

_____ (рецензия жазушының бағасы көрсетіледі)

б) Бейресми пікірлер _____

Орындалған магистрлік диссертация туралы хабардан кейін _____ минут ішінде магистранқа келесі сұрақтар қойылды:

1. _____
(комиссия мүшесінің тегі және аты-жөні, және қойылған сұрақ)
2. _____
(комиссия мүшесінің тегі және аты-жөні, және қойылған сұрақ)
3. _____
(комиссия мүшесінің тегі және аты-жөні, және қойылған сұрақ)
4. _____
(комиссия мүшесінің тегі және аты-жөні, және қойылған сұрақ)
5. _____
(комиссия мүшесінің тегі және аты-жөні, және қойылған сұрақ)

Өзіне қойылған сұрақтар бойынша магистранттың жауаптарының жалпы сипаттамасы _____

Магистрлік диссертацияны қорғау барысында магистрант көрсетті _____

(жалпы теориялық және арнайы дайындық бойынша білім деңгейі қандай)

Магистранттың магистрлік диссертацияны бағасымен орындағанын және қорғағанын растау _____

(білімді бағалаудың балдық-рейтингтік жүйесі бойынша бағалау)
Комиссия мүшелерінің ерекше ойлары _____

Төраға _____ (Қолы)

Комиссия мүшелері _____ (Қолы)

_____ (Қолы)

_____ (Қолы)

Хатшы _____ (Қолы)

Мемлекеттік аттестациялық комиссияның шешімінің

№ ____ ХАТТАМАСЫ

« ____ » _____ 20 ____ ж. _____ сағат ____ минуттан _____ сағат ____ минутқа дейін.

«магистр» академиялық дәрежесін тағайындау туралы

Қатысты:

Төраға

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

Мүшелері: _____

(тегі, аты, әкесінің аты)

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

_____ (тегі, аты, әкесінің аты)

Магистрант _____

(тегі, аты, әкесінің аты, мамандығы)

Кешендік емтиханды тапсырды және магистрлік диссертациясын қорғады, бағасы:

_____ (кешендік емтихан, магистрлік диссертация білімді бағалаудың балдық

_____ -рейтингтік жүйесі бойынша бағалау, тапсыру мерзімі)

Магистрант кешенді емтиханды тапсырғанын және магистрлік диссертацияны қорғағанын растау.

_____ мамандығы бойынша

(мамандықтың коды және атауы)

Магистрант _____

(Тегі, аты-жөні)

«магистр» академиялық дәрежесін тағайындау _____

Комиссия мүшелерінің ерекше ойлары _____

Жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім туралы диплом берілсін.

Төраға _____ (Қолы)

Комиссия мүшелері _____ (Қолы)

_____ (Қолы)

_____ (Қолы)

Хатшы _____ (Қолы)